



Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва та дизайну
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор

Міжнародного гуманітарного
університету

доц. Громовенко К.В.

«30» 09 2020 р.



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка вищої освіти

Рівень вищої освіти

третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Ступінь вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

доктор філософії (PhD)

Спеціальність

(назва ступеня вищої освіти)

073 «Менеджмент»

Освітня програма

(код та найменування спеціальності)

«Менеджмент»

(найменування освітньої програми)

Викладачі	доктор педагогічних наук, проф. Яворська Галина Харлампіївна
Профайл викладачів	https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=ru&user=LLwfOC8AAAAJ
Контактний тел.	+380974241657
E-mail:	prof.yavorska@gmail.com
Сторінка курсу у Moodle	https://moodle.mgu.edu.ua/user/profile.php?id=941
Консультації	Двічі на тиждень у каб. 419

Силабус розглянуто та прийнято на засіданні кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін
Протокол № 1-а від 25 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін  проф. Овчиннікова А.П.

Перевірено:
Гарант освітньо-наукової програми  проф. Гончарук А. Г.

Перевірено:
Начальник навчального відділу  доц. Райчева Л.І.

Погоджено:
Проректор з науково-педагогічної роботи  проф. Гончарук А.Г.

1. Анотація до курсу

Розбудова системи освіти в Україні, сучасний рівень розвитку науки і техніки вимагає якісно нового підходу до виховання й навчання підростаючого покоління, до його фазової підготовки, що вимагає нових підходів щодо вивчення, дослідження та усвідомлення педагогічного процесу у закладах вищої освіти.

На сучасному етапі суттєво змінюються завдання вищої школи.

Педагогіка вищої освіти вивчає закони і закономірності управління освітнім процесом у закладі вищої освіти, що покликаний відповідати кінцевій меті цієї педагогічної системи.

Навчальна дисципліна «Педагогіка вищої освіти» є однією з найважливіших у структурі соціально-гуманітарної підготовки аспірантів, вона значно розширяє їхній професійний світогляд як майбутніх фахівців у сфері науково-педагогічно професійної діяльності. Зміст та технологія викладання даного курсу розраховані на ознайомлення аспірантів з системою національної освіти України, розкриття теоретико-методологічних засад, логіки та специфіки організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, усвідомлення функціональної структури професійно-педагогічної діяльності і комунікативних стратегій між особистісного спілкування, розуміння сутності сучасних підходів до управління навчально-пізнавальною і самоосвітньою діяльністю, практичне впровадження в своєму власному досвіді технологій (методів) навчання і засобів професійного самовиховання та самоорганізації.

2. Мета та цілі курсу.

Головною метою дисципліни є теоретична підготовка аспірантів до професійно-педагогічної і науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти, формування інтересу та готовності до самостійного пізнання проблем дидактики, теорії та методики професійної освіти, історії розвитку освіти шляхом опанування засад загальної методології психолого-педагогічного знання та методики психолого-педагогічної діагностики.

3. Формат курсу.

Основною формою вивчення аспірантами курсу «Педагогіка вищої освіти» є відвідування лекцій, семінарських занять, самостійна робота з рекомендованими навчальними літературними джерелами (нормативні акти, підручники, навчальні посібники, наукові статті тощо) з метою оволодіння навчальним матеріалом.

4. Компетентності та програмні результати навчання.

У процесі реалізації програми дисципліни «Педагогіка вищої освіти» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-науковою програмою:

Загальні компетентності:

ЗК-7. Навички міжособистісної взаємодії, співпраці і роботи у команді: відкритість до співпраці, самосвідомість, дисциплінарна обізнаність, інтеграція та командні навички.

ЗК-8. Знання та дотримання принципів наукової етики та академічної доброчесності.

ЗК-12. Навички виживання: самомотивація та вміння мотивувати інших, наполегливість, здатність до пристосовування, самоусвідомлення розвитку як науковця, створення кола спілкування та співпраця з колегами.

Фахові компетентності:

ФК-9. Здатність розробляти інноваційні підходи в освітньо-науковій діяльності.

ФК-15. Здатність до ділового спілкування у науковому та освітньому середовищі.

ФК-16. Навички педагогічної майстерності та викладацької техніки.

ФК-17. Здатність до розробки навчально-методичного забезпечення освітніх компонент (дисциплін).

Програмні результати навчання:

ПРН-16. Використовувати прийоми та навички ділового спілкування під час індивідуальної бесіди, у процесі колективного обговорення проблем на переговорах та у виступах перед аудиторією.

ПРН-20. Проводити лекції, практичні заняття, здійснювати поточний та проміжний контроль знань.

ПРН-21. Використовувати творчий підхід до розробки навчально-методичного забезпечення освітніх компонент (дисциплін).

5. Обсяг курсу «Педагогіка вищої освіти».

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
4	120	16	16	88

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Курс, (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
2021 - 2022	3,4	2	Обов'язкова

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання.

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи онлайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

8. Політика курсу.

Окрім аудиторних занять, засвоєння програми курсу базується на значній самостійній роботі. Самонавчання поєднується з контролюванням та наданням певної самостійності досліднику у виборі методів, предмету та організації часу.

Усний залік та поточні практичні заняття відтворюють отримані знання та навички отримані у процесі засвоєння дисципліни «Педагогіка вищої освіти», а також можуть бути презентовані під час звітів за результатами педагогічної практики; усних презентацій; індивідуальних завдань інших дисциплін; під час попереднього захисту дисертаційної роботи, захисту дисертаційної роботи та у майбутній професійній діяльності.

9. Схема курсу.

3 семестр

№№	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання	Кількість годин	
						денне	заочне
1	Тема № 1. Педагогіка в системі наук про людину. Зміст теми. Виникнення педагогіки як науки. Педагогіка як наука і як мистецтво. Історична обумовленість педагогічного знання в розвитку суспільства. Основні категорії педагогіки (виховання, навчання, освіта). Основні категорії психології (особистість, свідомість, діяльність). Система педагогічних наук і зв'язок педагогіки з іншими науками. Право і педагогіка. Педагогіка і психологія.	Лекція	Презентація	Основна: № 2, с.8-31; № 9, с.6 -17; <u>Допоміжна:</u> №№ 1, 2, 6.	Опрацювати рекомендовану літературу	1акад. год.	1 акад. год.
		Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів		Передивитись презентацію лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття Виконати завдання (задачі) до самостійної роботи	2 акад. год.	0,5 акад. год.

	Предмет педагогіки вищої школи та її місце в системі педагогічних наук. Критерії педагогіки вищої школи. Зв'язок педагогіки вищої школи з психологією та іншими науками. Сучасні методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки. Основи наукового психолого-педагогічного дослідження.						
2	Тема № 2. Система освіти в Україні в контексті Болонського процесу. Зміст теми. Система освіти в Україні. Нормативно-правові акти про розвиток освіти в Україні: Державна Національна програма “Освіта (Україна у ХХІ ст.)”; Закони України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, Концептуальні засади Болонської декларації та перспективи розвитку національної науки та вищої школи в Україні.	Лекція	Презентація	Основна: № 2, с.55-71; № 9, с.230 - 254; <u>Допоміжна:</u> №№ 1,12, 6.	Опрацювати рекомендовану літературу	1 акад. год.	0,5 акад. год.
		Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів		Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	3 акад. год.	0,5 акад. год.
3	Тема № 3. Головні психолого-педагогічні закономірності розвитку особистості. Зміст теми. Сутність та тлумачення понять: розвиток особистості, формування особистості, соціалізація, процес розвитку, становлення особистості в процесі навчання і виховання. Біологічна та соціологічна концепції розвитку людини. Педологія. Фактори (спадковість, середовище, виховання) розвитку особистості та їх характеристика. Вікова провідна діяльність. Акселерація та її причини. Вікові особливості студентської молоді. Вікова періодизація. Юнацький вік (психолого-педагогічна та анатомо-фізіологічна характеристика). Особливості періоду переходу зі школи у заклад вищої освіти.	Лекція	Презентація	Основна: № 2, с.203-230; № 9, с.21 -32; <u>Допоміжна:</u> №№ 1, 2, 6.	Опрацювати рекомендовану літературу	1 акад. год.	0,5 акад. год.
		Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів		Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	3 акад. год.	1акад. год.

4	Тема № 4. Дидактика вищої школи. Зміст теми. Дидактика як складова частина педагогіки. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Сутність навчання, його структура, функції. Навчання як діяльність освітнього процесу. Принципи організації процесу навчання. Особливості педагогічного процесу у вищих навчальних закладах. Педагогічний процес як система. Загальні закономірності педагогічного процесу. Етапи педагогічного процесу.	Лекція	Презентація	Основна: № 2, с.71-92; № 9, с.35 -89; <u>Допоміжна:</u> №№ 1, 6.	Опрацювати рекомендовану літературу	2 акад. год.	0,5 акад. год.
		Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів		Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	3 акад. год.	1 акад. год.
5	Тема № 5. Організаційні форми процесу навчання у вищому навчальному закладі. Зміст теми. Принципи та методи навчання у ЗВО. Форми організації процесу навчання (індивідуальна форма, фронтальна форма, групова форма, класно-урочна система тощо). Основні види навчальних занять у закладах вищої освіти: проблемне, програмоване, індивідуальне, модульне, комп'ютерне. Форми організації процесу навчання. Лекція-основна форма організації навчання у вищій школі. Нетрадиційні види лекцій та їх характеристика. Методи навчання. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності (індуктивний, дедуктивний, репродуктивний, продуктивний, пояснювально - інформаційний, евристичний, ділових ігор, конкретних ситуацій, мозкової атаки тощо). Дидактичні вимоги до реалізації методів навчання. Прийоми і засоби навчання.	Лекція	Презентація	Основна: № 2, с.106-114; № 9, с.64 -105; <u>Допоміжна:</u> №№ 1, 6.	Опрацювати рекомендовану літературу	2 акад. год.	0,5 акад. год.
		Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів		Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	3 акад. год.	1 акад. год.

6.	Тема № 6. Основи педагогічного контролю у ЗВО та основні форми його здійснення. Зміст теми. Перевірка і оцінка результатів навчання. Шкала оцінювання за 12-бальною системою, 5-ти бальною системою, 100-бальною системою. Умови педагогічного контролю. Функції контролю. Форми педагогічного контролю. Оцінка знань слухачів (студентів). Дидактичні і психологічні вимоги до перевірки знань. Дидактичні і психологічні вимоги до запитань викладача.	Лекція	Презентація	Основна: № 2, с.105-109; № 9, с 94 -105; <u>Допоміжна:</u> №№ 1, 6.	Опрацювати рекомендовану літературу	2 акад. год.	0,5 акад. год.
		Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів		Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	3 акад. год.	1 акад. год.
7.	Тема № 7. Виховна робота зі студентами у ЗВО. Зміст теми. Сутність процесу виховання. Принципи та види виховання. Процес виховання у вищому навчальному закладі. Мета національного виховання. Принципи національного виховання. Планування виховної роботи. Поза аудиторна робота студентів (курсантів). Робота куратора студентської групи (взводу).	Лекція	Презентація	Основна: № 2, с 117-192; № 3, с.26-97. № 9, с.114 -147; <u>Допоміжна:</u> №№ 1, 2, 5, 6.	Опрацювати рекомендовану літературу	1 акад. год.	0,5 акад. год.
		Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів		Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	3 акад. год.	1 акад. год.
8.	Тема № 8. Особистість педагога та її роль у освітньому процесі ЗВО. Зміст теми. Особистість педагога та риси характеру (самостійність, організованість, спостережливість, витримка тощо). Стилi діяльності викладача (емоційно-імпрровізаційний, емоційно-методичний, розмірковуючи-імпрровізаційний, розміркуючи-методичний). Готовність до педагогічної діяльності (професійна самосвідомість, ставлення до діяльності, мотиви, навички і	Лекція	Презентація	Основна: № 2, с.32-45; № 9, с.167 -182; <u>Допоміжна:</u> №№ 1, 2, 5, 6.	Опрацювати рекомендовану літературу	1 акад. год.	0,5 акад. год.

вміння, професійно значущі якості особистості). Педагогічна техніка та професійна культура викладача ЗВО.	Практичне заняття	Презентація	Основна: № 2, с.38-45; № 9, с.16 7-182; <u>Допоміжна:</u> №№ 1, 5, 6.	Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття	3 акад. год.	1 акад. год.
--	-------------------	-------------	---	---	-----------------	-----------------

10. Система оцінювання та вимоги

Оцінювання успішності навчання здобувачів наукового ступеню доктора філософії здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності здобувачів наукового ступеню доктора філософії за спеціальністю 073 – Менеджмент з вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої освіти»

№ з/ п	Вид роботи	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів всього	Мінімальна (порогова) кількість балів за один вид роботи	Мінімальна (порогова) кількість балів всього	Максималь на кількість балів за один вид роботи	Максималь на кількість балів всього	Мінімальна (порогова) кількість балів за один вид роботи	Мінімальна (порогова) кількість балів всього
1.	Усна відповідь на питання практичного заняття (семінару).	3	3x6=18	1	1x6=6	15	15x1=15	5	5x1=5
2.	Предметна участь у дискусії щодо питань семінару або обговорення доповідей та рефератів.	2	2x10=20	1	1x10=10	15	15x1=15	5	5x1=5
3.	Підготовка доповіді та виступ на заліковому занятті.	12	12x1=12	10	10x1=10	20	20x1=20	10	10x1=10
6.	Підготовка реферату та його захист	20	20x1=20	10	10x1=10	30	30x1=30	16	16x1=16
7.	Іспит	10	10x3=30	8	8x3=24	10	10x3=30	8	8x3=24
	Всього		100		60		100		60

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії здають семестровий залік в четвертому семестрі. Залік отримують ті здобувачі, які на заліковому занятті зробили доповідь та оформили її письмово згідно вимогам. На заліку підсумовуються результати роботи здобувача за семестр.

Кафедрою прийняті такі критерії оцінки знань здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					іспит	залік
90 – 100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії виявляє всебічне і глибоке знання курсу філософії в цілому, включаючи ґрунтовні знання першоджерел з основної та додаткової літератури. Ця оцінка передбачає вільну орієнтацію у основній філософській проблематиці як з питань теорії та методології, так і історії філософії.	Високий	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Дуже добре	Здобувач вищої освіти демонструє наявність ґрунтовних знань в обсязі навчальної програми, знань основних джерел та матеріалів з додаткової літератури, ключових філософських проблем; вільно вступає в дискусію з філософських та загальнотеоретичних питань, аргументує свої думки, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	Достатній	Добре	Зараховано
74 – 81	C	Добре	Здобувач вищої освіти володіє основними знаннями з історичної та теоретичної частини філософського знання; вступає в дискусію з основних філософських питань, добирає аргументи для підтвердження своїх думок; виправляє власні помилки, з-поміж яких є суттєві.	Достатній	Добре	Зараховано
64 – 73	D	Задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину історичного та теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з філософії, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих.	Середній	Задовільно	Зараховано
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	Середній	Задовільно	Зараховано
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький	Незадовільно	Не зараховано
1 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.	Низький	Незадовільно	Не зараховано

11. Рекомендована література

Основна:

1. Пальчевский С. С. Педагогіка. -К: «Каравела», 2013.- 495 с.
2. Педагогіка вищої школи: [навчальний посібник] / Курлянд З.Н., Хмелюк Р.І. та ін. - [2-е видання, перероб. і доп.] - К.:Знання, 2015. - С. 87-95.
3. Виховна робота зі студентською молоддю: [навчальний посібник] / За заг. ред. Т.Ю.Осипової. - Одеса: Фенікс, 2016. - 288 с.
4. Бордовская Н.В. Педагогика / Н.В.Бордовская, А.А.Реан. - СПб.: Питер, 2010. -304 с.
5. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи / С.С.Вітвицька. - К.: Центр навчальної літератури, 2013. - 185 с.
6. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: [навчальний посібник] / С.С.Вітвицька. - К.: Центр навчальної літератури, 2015. - 396 с.
7. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: [навчальний посібник] / А.І.Кузьмінський. - К.: Знання, 2015. - 486 с.
8. Фіцула М. М. Педагогіка. - Дніпропетровськ, К.: Академвидав, 2014.-560 с.
9. Яворська Г.Х. Основи педагогіки:Навчальний посібник. - Одеса: Юридична література, 2002. – 326 с.
10. Яворська Г.Х. Педагогіка для правників: Навчальний посібник .- Київ: Знання, 2004. – 324 с.

Допоміжна:

1. Педагогические технологии: [учебное пособие для студентов пед. специальностей] / Под общ.ред.В.С.Кукушина. - М: ИКЦ «Март» - Ростов н/Д., 2013.- 336 с.
2. П.Пехота О.М. Індивідуальність учителя: теорія і практика: [навчальний посібник] / О.М.Пехота. - Миколаїв: Іліон, 2011. - 272 с.
3. Руденко В.М. Математичні методи в психології: [підручник] / В.М.Руденко, Н.М.Руденко. - К.: Академ.видавн., 2009. - 394 с.
4. Чепіль М.М. Педагогічні технології: [навчальний посібник] / М.М.Чепіль, Н.З.Дуднік. - К.: Академ.видавн., 2012. - 224 с.
5. Сластенин В.А. Профессионализм учителя как явление педагогической культуры / В.А.Сластенин // Педагогическое образование и наука. - 2004. № 5 - С. 4-16.
6. Хуторской А.В. Современная дидактика: [учебное пособие для вузов] / А.В.Хуторской. - СПб., 2011. - 320 с.
7. Хуторской А.В. Педагогическая инноватика: [учебное пособие для студентов вузов] / А.В.Хуторской. - М.: Изд. Центр «Академия», 2012. - 256 с.
8. Kostruba, A. Pedagogical Model of the Formation of Professional Competences of Lawyers: Ukrainian Reality / A. Kostruba// Часопис Київського університету права : Укр. науково-теоретичний часопис.2020.№ 2. р. 31-36.
9. Exploration, education and progress in the third millennium: proc. of intern. conf. (Galati, 18-19 April 2013) / "Dunarea de Jos" Univ. of Galati, Romania. - Bucuresti : Pro Univ., 2015. 113 p.
10. Popova. Multilingual education in Ukraine : Полілінгвістична освіта в Україні (на матеріалі китайської, англійської, української та російської мов) : textbook : theoretical and practical aspects / Oleksandra Popova ; State inst. "South ukr. ped. univer. K. D. Ushynsky". - Odessa [Odessa] : Helvetica, 2018. - 152 p.

Інформаційні ресурси

1. http://www.ido.rudn.ru/psychology/pegogical_psychology/progr.html
2. <http://aied.inf.ed/uk/aiedsoc.html>
3. <http://avkrasn.ru/article-212.html>
4. <http://lib.sportedu.ru/press/tpfk/2001N/p45-49.htm>.
5. <http://eprints.zu.ua/2142/1/3.pdf>